

Potentiescan SMP Amsterdam Nieuw-West

In het kader van de Omgevingswet

26 januari 2024

Kenmerk R001-1293297RNR-V03-sss-NL

Verantwoording

Titel	Potentiescan SMP Amsterdam Nieuw-West
Opdrachtgever	Gemeente Amsterdam
Projectleider	Maurice Tijm
Auteur	Raoul Ratnavel
Tweede lezer	Roel de Greeff
Uitvoering inspectiewerk	Raoul Ratnavel
Kenmerk	R001-1293297RNR-V03-sss-NL
Aantal pagina's	42 (exclusief bijlagen)
Datum	26 januari 2024
Foto voorblad	Huismus zittend in een vuurdoorn: archiefbeeld.
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 82 4
E info.utrecht@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Doel	5
1.1.1	Potentiescan	5
1.1.2	Soortenmanagementplan	5
1.2	Wettelijk kader	6
1.3	Kwaliteit	7
1.4	Werkwijze	7
2	Huidige situatie, beoogde ontwikkeling en uitgangspunten	7
2.1	Huidige situatie	7
2.1.1	Sloten en Nieuw-Sloten	8
2.1.2	Slotervaart Zuid	8
2.1.3	Slotervaart Noord	8
2.1.4	Slotermeer Oost	9
2.1.5	Slotermeer West	9
2.1.6	Geuzenveld	9
2.1.7	Osdorp West	9
2.1.8	Nieuw-West Midden	9
2.1.9	De Aker	9
2.2	Beoogde ontwikkeling	10
2.3	Uitgangspunten werkzaamheden en toetsing	11
3	Soortenbescherming	11
3.1	Beschermingsregime en bepalingen	11
3.2	Vrijstellingen	12
3.3	Zorgplicht	12
3.4	Werkwijze validatie potentieanalyse	13
3.5	Literatuuronderzoek	13
3.6	Toetsing beschermde soorten	14
3.6.1	Grondgebonden zoogdieren	14
3.6.2	Vleermuizen	15
3.6.3	Vogels	20

4	Potentie beschermde verblijf- en nestplaatsen.....	28
4.1	Potentie-analyse	28
4.1.1	Methode	28
4.1.2	Uitkomsten	30
4.2	Validatie potentie-analyse	34
5	Conclusies en aanbevelingen.....	40
5.1	Aanleiding en doel.....	40
5.2	Relevante natuurwet- en regelgeving	40
5.3	Conclusies toetsing	40
5.3.1	Natura 2000-gebieden	40
5.3.2	Soortenbescherming	40
5.4	Consequenties planvorming en uitvoering	41
6	Literatuur	41

Bijlage 1	Impressie van deelgebieden	
-----------	----------------------------	--

1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft het doel van de toetsing, de relevante natuurwetgeving, de wijze van kwaliteitsborging en de te hanteren uitgangspunten voor de toetsing.

1.1 Doel

1.1.1 Potentiescan

In opdracht van Gemeente Amsterdam heeft TAUW een potentiescan uitgevoerd in stadsdeel Amsterdam Nieuw-West in het kader van de Omgevingswet (hierna: 'Ow'), om te komen tot een Soortenmanagementplan (hierna: 'SMP', zie paragraaf 1.2.2). De potentiescan is gericht op de consequenties van de Ow voor de ruimtelijke inrichting en ontwikkeling (o.a. renovatie, verduurzaming, sloop en nieuwbouw van gebouwen) in stadsdeel Nieuw-West van Amsterdam. Op basis van de resultaten van de potentiescan is beoordeeld voor welke soorten soortgericht onderzoek nodig is en met welke inspanning onderzoek gedaan wordt. Met de onderzoeksresultaten kan uiteindelijk gewerkt worden naar een SMP. In een apart onderzoeksplan wordt toegelicht op welke wijze het onderzoek uitgevoerd dient te worden.

In deze rapportage volgt het antwoord op de volgende vragen:

- Welke natuurwet- en regelgeving is van belang?
- In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met de geldende natuurwet- en regelgeving?
- Naar welke soorten dient onderzoek gedaan te worden

1.1.2 Soortenmanagementplan

De potentiescan van Amsterdam Nieuw-West vormt de eerste stap richting een SMP in stadsdeel Nieuw-West. Het initiatief voor een SMP is vooral bedoeld om particuliere woningeigenaren, VvE's en woningcorporaties te faciliteren bij het verduurzamen van hun gebouwen. Het verduurzamen van woningen en daarmee het beperken van energieverbruik is nodig om de klimaatverandering te beperken. Een SMP voorkomt dat voor elk afzonderlijk project ecologisch onderzoek en een eventuele ontheffing omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit aangevraagd moeten worden. Dit is dan ook de reden waarom de gemeente Amsterdam in stadsdeel Nieuw-West met behulp van een SMP een generieke omgevingsvergunning wil aanvragen. De ontheffing is enkel geldig voor de onderzochte gebouwen in stadsdeel Nieuw-West. Een SMP biedt flexibiliteit in de uitvoering van werkzaamheden en biedt daarnaast kansen voor ecologie en biodiversiteit door middel van proactieve soortenbescherming. De hoofddoelen van zo een SMP zouden kunnen zijn:

- Zorgen dat populaties van de betrokken (beschermde) diersoorten niet in gevaar komen en een duurzame gunstige staat van instandhouding bereiken of behouden
 - Dit kan gerealiseerd worden door de leefomgeving van de aangetroffen beschermde soorten te verbeteren in de vorm van het realiseren van voorzieningen voor verblijf- en nestplaatsen en functioneel leefgebied
- Het leefgebied van andere soorten in Amsterdam Nieuw-West verbeteren
- Vertraging van werkzaamheden in de ruimtelijke inrichting voorkomen
- De kosten voor bewoners verminderen en de doorlooptijd per voornemen bekorten

1.2 Wettelijk kader

Omgevingswet

De Omgevingswet beschermt bijzondere natuurgebieden (met name Natura 2000-gebieden), planten- en diersoorten en houtopstanden. De bescherming is geregeld in de Omgevingswet zelf (Ow) en/of in één van de vier uitvoeringsbesluiten. Die uitvoeringsbesluiten zijn:

- Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)
- Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)
- Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)
- Omgevingsbesluit (Ob)

In deze potentiescan wordt waar relevant verwezen naar de artikelnummers in de wet of de uitvoeringsbesluiten.

Het beschermingsregime gaat uit van het 'nee, tenzij-principe'. Dit betekent dat plannen of projecten geen schade mogen toebrengen aan natuurgebieden, beschermde planten en dieren of houtopstanden tenzij daarvoor onder voorwaarden toestemming is verleend in de vorm van een omgevingsvergunning. Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Noord-Holland is het bevoegd gezag voor het verlenen van toestemming door middel van een omgevingsvergunning of kan hiervoor een bindend advies geven. Provinciale Staten (PS) van de provincie Noord-Holland kunnen in de omgevingsverordening bepalen dat voor bepaalde beschermde soorten een vrijstelling van verbodsbepalingen geldt.

Naast de Omgevingswet gelden door de provincie in de omgevingsverordening vastgelegde (aanvullende) beschermingsregels voor natuurgebieden die deel uitmaken van provinciaal beschermde gebieden zoals het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Soortenbescherming

Diverse planten- en diersoorten zijn beschermd, wat betekent dat negatieve effecten zoveel mogelijk voorkomen moeten worden. Onderscheid wordt gemaakt in Europeesrechtelijk beschermde soorten en soorten die in nationaal opzicht (artikel 11.54 Bal incl. bijlage IX met een lijst van soorten) beschermd worden. Bij Europeesrechtelijk beschermde soorten wordt onderscheid gemaakt in vogels (artikel 11.37 Bal) en andere soorten (artikel 11.46 Bal). Vanwege het mogelijk voorkomen van (beschermde) flora en fauna in en nabij het plangebied is onderzoek naar de mogelijke gevolgen voor beschermde soorten noodzakelijk.

Het doel van een SMP is om invulling te geven aan het onderdeel 'soortenbescherming' van de Ow. Andere kaders uit deze wet of andere regelgeving kunnen bij sommige ruimtelijke ontwikkelingen van toepassing zijn. Voorliggende potentiescan gaat echter uitsluitend in op het aspect 'soortenbescherming' van de Ow. De andere kaders zoals NNN en Natura-2000 uit wet- of regelgeving worden verder niet behandeld. Per ontwikkeling kan het noodzakelijk zijn om separaat een stikstofberekening uit te voeren. Onder de Ow zijn diverse plant- en diersoorten specifiek beschermd en daarnaast geldt dat negatieve effecten zoveel mogelijk voorkomen moeten worden. Deze potentiescan toetst effecten op deze beschermde soorten voor zover die bij werkzaamheden onder het SMP kunnen ontstaan.

1.3 Kwaliteit

TAUW streeft naar een zo hoog mogelijke kwaliteit als het gaat om onderzoek naar de aan- of afwezigheid van beschermde soorten. Bij een regulier onderzoek, niet behorende bij een SMP, dient een opdrachtgever aan te tonen dat beschermde soorten afwezig zijn. Bij aantonen van aanwezigheid is het daarnaast nodig om maatregelen te nemen en een vergunning aan te vragen. Een onderzoek ten behoeve van een SMP dient echter een ander doel. Daarom is het schaalniveau van onderzoek onder een SMP anders. Er wordt niet meer gefocust op het aantonen van afwezigheid, maar juist op het aantonen van aanwezigheid van populaties. Door inzet van deskundige ecologen wordt de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Daarnaast wordt voorafgaand aan het onderzoek, afstemming gezocht met het bevoegd gezag om een onderzoeksmethode goed te laten keuren. Tot slot is TAUW aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, een samenwerkingsverband van adviesbureaus die ecologisch advies geven en ecologisch onderzoek verrichten. Op deze manier wordt de kwaliteit van het onderzoek ten behoeve van het SMP gewaarborgd.

1.4 Werkwijze

Tijdens het opstellen van de onderliggende potentiescan is de volgende werkwijze gehanteerd. Ten eerste is het plangebied, Amsterdam Nieuw-West, opgedeeld in verschillende deelgebied. De deelgebieden zijn grofweg gebaseerd op bestaande buurten en wijken. Vervolgens zijn de deelgebieden ook opgedeeld in verschillende clusters. De clusters zijn ingedeeld op basis van bouwjaar, energielabel, bouwtype en type dak. Op basis van deze gegevens zijn potentiekaarten gecreëerd. De potentiekaarten zijn gegenereerd aan de hand van een GIS-model. Ook is er een veldbezoek uitgevoerd in Amsterdam Nieuw-West. Het veldbezoek heeft als doel om de potentiekaarten te valideren. Indien nodig zijn de kaarten achteraf aangepast. Aan de hand van de gevalideerde potentiekaarten kan de inzet aan veldwerkers per deelgebied bepaald worden. Dit wordt nader uitgewerkt in het onderzoeksplan.

2 Huidige situatie, beoogde ontwikkeling en uitgangspunten

Dit hoofdstuk beschrijft de huidige situatie, het voorgenomen plan en de uit te voeren werkzaamheden.

2.1 Huidige situatie

Figuur 2.1 toont de ligging van het plangebied voor de potentiescan in Amsterdam Nieuw-West in de gemeente Amsterdam, in de provincie Noord-Holland. Het plangebied is op basis van wijkniveau ingedeeld in 15 deelgebieden. De deelgebieden zijn vervolgens opgesplitst in kleinere clusters, in totaal 121 (zie figuur 2.2). Bijlage 1 geeft een sfeerimpressie van de deelgebieden. Bij het intekenen van de clusters is zoveel mogelijk gestreefd om een homogene cluster te krijgen op basis van bouwjaar, woningtype en energielabel (Kadaster, 2022a, Kadaster, 2022b, RVO, 2020). Daarnaast is onderscheid gemaakt tussen vrijstaande woningen, rijtjeswoningen, appartementencomplexen en utiliteitsgebouwen. De indeling van het plangebied in deelgebieden en clusters geeft een duidelijk beeld van het plangebied weer. Bovendien wordt de potentie per cluster voor beschermde gebouwbewonende soorten en de benodigde onderzoeksinspanning verduidelijkt. De groenstructuur ten noorden van Amsterdam Nieuw-West is niet meegenomen in dit onderzoek, omdat hier vrijwel geen bebouwing aanwezig is.

Hierdoor is dit deel van Amsterdam Nieuw-West niet relevant voor het SMP. Verspreid over de deelgebieden zijn watergangen en groenstructuren aanwezig. Zoals kleine parken, bomenrijen en grasland. Aan de randen van Amsterdam Nieuw-West is ook agrarisch gebied en bosrijke omgeving aanwezig. Daarnaast is ook groen aanwezig in de (achter)tuinen van bewoners. Aan de zuidwestzijde grenst het gehele plangebied met de ringvaart van de Haarlemmermeer. De westzijde wordt doorsneden door een deel van de A5. Aan de zuidzijde van het plangebied betreft dit de A4.

In Amsterdam Nieuw-West zijn in totaal 9 woonwijken aanwezig. Verspreid over de woonwijken zijn 72.556 woningen aanwezig (Gemeente Amsterdam, 2023). In de onderstaande paragrafen wordt de situatie van de woonwijk toegelicht. Het kan voorkomen dat een (gedeelte) van een deelgebied in meerdere woonwijken voorkomt.

2.1.1 Sloten en Nieuw-Sloten

Sloten en Nieuw-Sloten bestaat volledig uit deelgebied 1. Dit deelgebied wordt voor een groot gedeelte gekenmerkt door het Park de Oeverlanden. Binnen het park zijn bomen en struvelen aanwezig. Ten noorden van het park is het dorpje Sloten gelegen. Binnen het dorpje zijn woningen met zadeldaken en dakpannendaken aanwezig. De woningen hebben een divers bouwjaar. Ten oosten van Sloten is de Sloterweg gesitueerd. De woningen aan de Sloterweg zijn in lintbebouwing-stijl gebouwd. Dit betreffen vooral grotere woningen zoals boerderijen en villa's. De panden zijn uiteenlopend in bouwjaar: van 1933 tot eind 1990 (Kadaster, 2023). Aan de noordzijde van het deelgebied bevindt zich Nieuw Sloten. De buurt wordt gekarakteriseerd door nieuwbouw van woningen opgetrokken met bakstenen en veelal met een plat dak. Deze woningen zijn veelal afkomstig uit de jaren 90.

2.1.2 Slotervaart Zuid

Deelgebied 2 en 3 bevinden zich in Slotervaart Zuid. Deelgebied 2 bevindt zich aan de westzijde en wordt gekarakteriseerd door rijtjeswoningen, flat- en kantoorgebouwen. De rijtjeswoningen zijn gebouwd in de jaren 50 en zijn opgetrokken uit bakstenen en hebben een zadeldak met dakpannendaken. De overige panden in dit deelgebied hebben een plat dak en variërende bouwjaar. Deelgebied 3 bevindt zich aan de oostzijde en wordt gekarakteriseerd door nieuwbouw, hoogbouw en kantoorpanden. De panden in deelgebied 3 zijn voornamelijk in 2000 gebouwd.

2.1.3 Slotervaart Noord

Deelgebied 4, 5 en 6 maken onderdeel uit van de wijk Slotervaart Noord. Een gedeelte van deelgebied 6 maakt onderdeel uit van de Sloterplas. De Sloterplas betreft een recreatiepark met parkachtige eigenschappen zoals de aanwezigheid van bosschages en struweel. De rest van deelgebied 6 bestaat uit flatgebouwen en rijtjeswoningen met zowel platte daken en dakpannendaken. Het betreffen veelal jaren 50 en 90 woningen. Deelgebied 4 bestaat uitsluitend uit hoogbouw. Dit betreffen flatgebouwen, kantoorpanden en utiliteitsgebouwen. De flatgebouwen hebben een zadeldak en dateren uit de jaren 50. De overige panden zijn in meer recentere jaren gebouwd. Aan de oostzijde van deelgebied 4 bevindt zich het Rembrandtpark. Het park bestaat uit bomen, struweel en watergangen. Deelgebied 5 bestaat uit diverse gebouwen zoals een hotel, een ziekenhuis en een sociale werkplaats. Verspreid over Slotervaart Noord zijn lijnvormige structuren aanwezig in de vorm van bomenlanen.

2.1.4 Slotermeer Oost

Deelgebied 8 en het noordelijke deel van deelgebied 7 vallen onder de wijk Slotermeer Oost. De bebouwing in deelgebied 8 heeft een divers karakter. Zo zijn er zowel flatgebouwen en verschillende rijtjeswoningen aanwezig. De rijtjeswoningen dateren uit de jaren 50 en zijn allen opgetrokken uit bakstenen. Het verschil tussen enkele rijtjeswoningen is dat bepaalde woningen een plat dak hebben en anderen daarentegen een zadeldak. Het noordelijke deel van deelgebied 7 komt vrijwel overeen met deelgebied 8. Dit betreffen ook rijtjeswoningen uit de jaren 50.

2.1.5 Slotermeer West

Het noordwestelijke deel van deelgebied 7 maakt onderdeel uit van Slotermeer West. Het gaat voornamelijk om woningbouw. Hierbij kan een onderscheid gemaakt worden tussen flatgebouw en rijtjeswoningen. Net zoals bij andere woonwijken dateren de woningen hoofdzakelijk uit de jaren 50. De woningen zijn opgetrokken uit bakstenen en hebben een zadeldak bedekt met dakpannen. De meeste flatgebouwen zijn vanaf 2000 gebouwd. Groenstructuren zoals watergangen en bomenlanen zijn aanwezig binnen dit deel van het deelgebied.

2.1.6 Geuzenveld

Geuzenveld omvat heel deelgebied 9 en een klein deel van deelgebied 10. De rijtjeswoningen in deelgebied 9 komen overeen met eerder beschreven jaren 50 rijtjeswoningen. Ook de flatgebouwen zijn afkomstig uit de jaren 50. Deelgebied 10 bestaat voornamelijk uit woningbouw. Dit betroffen rijtjeswoning met zowel een plat- als zadeldak. Daarnaast zijn ook flatgebouwen aanwezig. De woningen zijn afkomstig uit de jaren 90.

2.1.7 Osdorp West

Osdorp West bestaat uit deelgebied 10, 11, 12 en 13. Deelgebied 10 wordt gekarakteriseerd door diverse grasvelden, moestuincomplexen en sportvelden. Ten noorden van deelgebied 10 zijn woonpanden aanwezig zoals een boerderij. De diverse percelen zijn veelal omheind door bomenlanen of een watergangen. Deelgebied 11 wordt gekarakteriseerd door agrarisch landschap, lintbebouwing, industrieterrein en sportvelden. In dit deelgebied zijn oude, verweerde boerderijen aanwezig. Daarnaast zijn ook tal van structuren zoals oude schuren en opslagplaatsen ruimschoots aanwezig in dit deelgebied. Deelgebied 12 omvat zowel woningbouw als industrie. Het meest noordelijke deel van deelgebied 12 kan gecategoriseerd worden als industrieterrein. De woningbouw in het zuiden bestaat uit rijtjeswoningen en flatgebouwen daterend uit de jaren 60 en 70. Deelgebied 13 bestaat vrijwel uitsluitend uit flatgebouwen. De hoogbouw in het noorden van deelgebied 13 is afkomstig uit de jaren 60, terwijl de hoogbouw in het zuiden van deelgebied 13 gebouwd is rond 2006.

2.1.8 Nieuw-West Midden

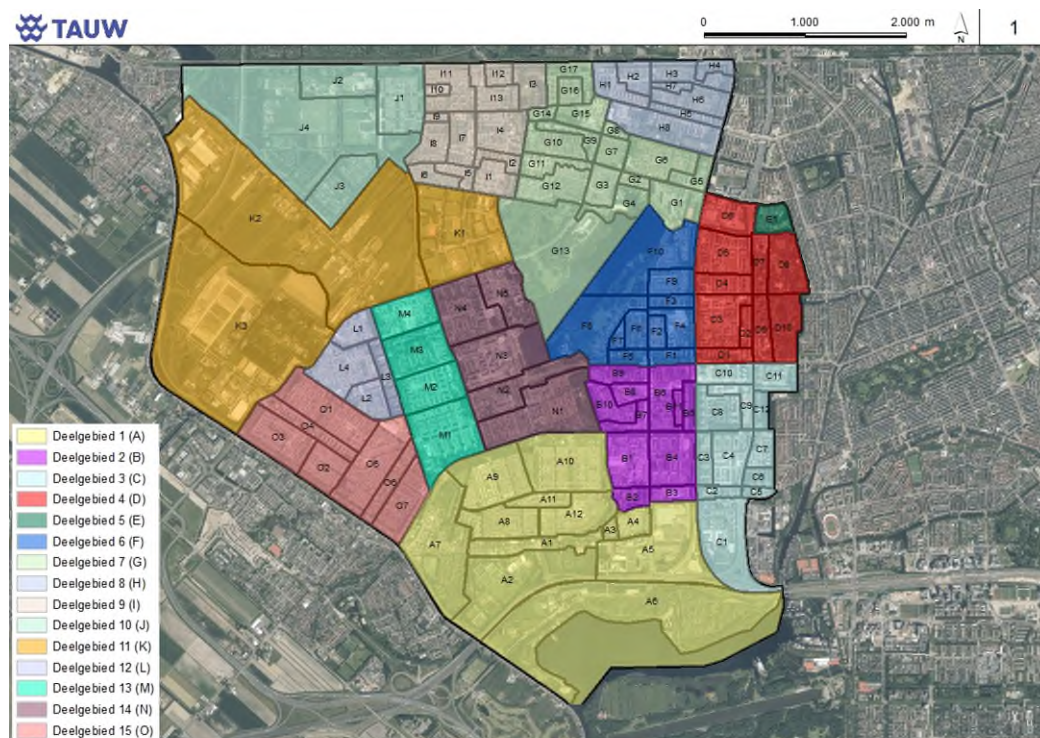
Nieuw-West Midden bestaat uit deelgebied 14. Deelgebied 14 grenst aan de oostzijde met de Sloterplas. Binnen het deelgebied zijn diverse functies aanwezig zoals woonhuizen, winkels en hotels. De panden hebben vrijwel allemaal een plat dak met een uitzondering op de rijtjeshuizen in de zuidoostelijke hoek van deelgebied 14. De hoogbouw bestaat voornamelijk uit appartementen afkomstig uit de jaren 60.

2.1.9 De Aker

De Aker bestaat volledig uit deelgebied 15. Het gaat om rijtjeswoningen en appartementen afkomstig uit de jaren 80. Binnen het plangebied zijn bomenlanen en watergangen aanwezig.

Figuur 2.1 Ligging van het plangebied voor de potentiescan van Amsterdam Nieuw-West

Figuur 2.2 Het plangebied ingedeeld in 15 deelgebieden en 121 clusters

2.2 Beoogde ontwikkeling

De werkzaamheden waar het SMP voor gaat dienen zullen hoofdzakelijk onderdeel zijn van de energietransitie en het energetisch verduurzamen van gebouwen. Het gaat hierbij met name om de isolatie van spouwmuren en daken. Daarnaast is de installatie van zonnepanelen en

warmtepompen ook een onderdeel van de energietransitie. Echter is het uiteindelijke SMP niet enkel beperkt tot verduurzaming. Reguliere onderhoudswerkzaamheden, renovaties en sloopwerkzaamheden kunnen hier ook onder vallen.

2.3 Uitgangspunten werkzaamheden en toetsing

De volgende uitgangspunten worden gehanteerd bij de toetsing in dit rapport:

- Kap van bomen en struiken valt niet binnen de scope van het SMP, ook niet wanneer deze kap nodig is voor het slopen van bebouwing. Op dat moment is voor de begroeiing minstens een quickscan noodzakelijk om effecten op andere beschermde diersoorten uit te kunnen sluiten
- De werkzaamheden die onder het SMP vallen, hebben enkel betrekking tot de aanwezige bebouwing. Hierdoor treden er enkel effecten op gebouwbewonende soorten. Om deze reden is de potentiescan uitsluitend gericht op gebouwbewonende soorten
- Het vergraven of dempen van oppervlaktewater valt niet binnen de scope van het SMP

3 Soortenbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft of het voorgenomen plan of project negatieve effecten heeft op beschermde flora en fauna en of vervolgstappen nodig zijn.

3.1 Beschermingsregime en bepalingen

De Omgevingswet beschermt in het wild levende dier- en plantensoorten. Het gaat onder meer om soorten die in Nederland, maar soms ook in Europa in hun voortbestaan worden bedreigd. Er worden drie beschermingsregimes onderscheiden:

- Vogels: Het gaat hier om alle inheemse vogels in hun natuurlijke verspreidingsgebied. Wettelijk kader: artikel 11.37 Bal. Ze zijn Europees beschermd via de Vogelrichtlijn (1979)
- Dieren en planten: Het gaat hier om inheemse dieren en planten, die Europees beschermd zijn door de Habitatrichtlijn (1992) en/of de verdragen van Bern en Bonn (1979). Wettelijk kader: artikel 11.46 Bal
- Nationaal beschermde soorten: Het gaat hier om soorten die niet onder de reikwijdte van de Vogel- of Habitatrichtlijn of de verdragen van Bern en Bonn vallen. Wettelijk kader: artikel 11.54 Bal. Deze soorten zijn wel nationaal beschermd

Per beschermingsregime geldt een verbodsbepaling. Tabel 3.1 geeft een samenvatting van de verbodsbepalingen. Ze voorzien in de bescherming van verblijfplaatsen en de bescherming tegen versturende invloeden. Gedeputeerde Staten van Noord-Holland kan een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit verlenen waarmee het bevoegd gezag ondanks die verbodsbepalingen tóch toestemming geeft voor een bepaald project. Dit kan alleen wanneer er sprake is van een geldend wettelijk belang, er geen reële alternatieven zijn en er geen effect is op de staat van instandhouding van beschermde soorten. Wettelijk kader bij de verlening van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit is het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), en dan in het bijzonder de artikelen 8.74j, 8.74k en 8.74l voor respectievelijk vogels, andere Europeesrechtelijk beschermde soorten en nationaal beschermde soorten.

3.2 Vrijstellingen

In bijlage IX bij het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is ook een aantal in Nederland algemene soorten amfibieën en zoogdieren vermeld die landelijk beschermd zijn. Wettelijk kader is artikel 11.54 Bal. Voorbeelden van zulke soorten zijn gewone pad, bruine kikker en konijn. Provinciale Staten van de heeft bij verordening deze soorten 'vrijgesteld'. Dit betekent dat voor deze soorten geen omgevingsvergunning nodig is voor werken gericht op ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en beheer en onderhoud. Wel geldt ook voor deze soorten de zorgplicht (zie paragraaf 3.3). Vrijgestelde soorten zijn niet meegenomen in deze natuurtoets.

Tabel 3.1 Verbodsbepalingen soortenbescherming. VR = Vogelrichtlijn, HR = Habitatrichtlijn. Cijfers verwijzen naar de wetsartikelen

Beschermingsregime Verbodsbepaling	Vogels - VR	Dieren - HR/ Bonn/Bern	Planten - HR/ Bonn/Bern	Dieren - nationaal	Planten - nationaal
Dieren of planten:					
Doden of vangen	3.1.1	3.5.1		3.10.1.a	
Storen/verstoren	3.1.4 (tenzij 3.1.5)				
Plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen			3.5.5		3.10.1.c
Onder zich hebben of vervoeren	3.2.6	3.6.2	3.6.2		
Plaatsen:					
Vernielen, beschadigen of wegnemen nesten	3.1.2				
Beschadigen of vernielen rust- of voortplantingsplaatsen	3.1.2	3.5.4		3.10.1.b	
Eieren:					
Vernielen (VR: en beschadigen)	3.1.2	3.5.3			
Rapen	3.1.3	3.5.3			
Onder zich hebben	3.1.3				

3.3 Zorgplicht

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is een 'specifieke zorgplicht' opgenomen die betrekking heeft op flora- en fauna-activiteiten (artikel 11.27 Bal). De zorgplicht houdt in dat activiteiten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor in het wild levende dieren en planten achterwege worden gelaten. De initiatiefnemer neemt de noodzakelijke maatregelen om negatieve gevolgen te voorkomen, deze zo veel mogelijk te beperken/ongedaan te maken of laat de activiteit achterwege wanneer gevolgen onvoldoende beperkt kunnen worden. De specifieke zorgplicht betreft alle in het wild levende dieren en planten, maar in het bijzonder:

- Alle in het wild voorkomende vogels (bijlage 1 Vogelrichtlijn) plus de geregeld in Nederland voorkomende soorten trekvogels
- De van nature in het wild voorkomende planten- of diersoorten die vermeld zijn in bijlage II, bijlage IV of bijlage V van de Habitatrichtlijn Dit betreft de soorten waarvoor (Natura 2000-) gebieden aangewezen moeten worden (bijlage II), soorten die strikt beschermd zijn (bijlage IV) en soorten waarvoor bepaalde 'beheersmaatregelen' kunnen gelden voor 'onttrekking' (bijlage V)

- Nationaal beschermde soorten die vermeld zijn in bijlage IX van het Bal óf bedreigde soorten die in een rode lijst zijn opgenomen¹
- Voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats

De zorgplicht dient onder meer als vangnet voor de bescherming van soorten waarvoor op grond van de wet geen specifiek verbod geldt. De zorgplicht is overal van toepassing, binnen en buiten beschermde gebieden.

3.4 Werkwijze validatie potentieanalyse

De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten is bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en -data
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd op 10 november 2023
- [De Ecoviewer van TAUW](#)
- Een oriënterend veldbezoek op 14, 16 en 17 november 2023

De ecooloog controleert tijdens het oriënterende veldbezoek of de locatie voldoet aan eisen die soorten aan hun leefomgeving stellen. Ook kijkt de ecooloog naar aanwijzingen van de aanwezigheid (zichtwaarnemingen en sporen van terreingebruik, zoals holen, uitwerpselen, haren, prooi- of voedselresten).

3.5 Literatuuronderzoek

De voorgenomen verduurzamingsmaatregelen in Amsterdam Nieuw-West kan een negatief effect veroorzaken voor beschermde soorten. Het gaat met name om soorten die sterk gebonden zijn aan gebouwen zoals steenmarter, gierzwaluw, huismus en vleermuizen. Het is zo dat deze soorten afhankelijk zijn van een groene omgeving wat onderdeel uitmaakt van het functioneel leefgebied. Dit kunnen bijvoorbeeld bomenlanen, maar ook watergangen zijn. Tabel 3.2 geeft een overzicht van alle beschermde soorten die op basis van verspreidingsgegevens en biotoop op voorhand niet zijn uit te sluiten.

Aangezien de werkzaamheden uitsluitend in of aan gebouwen plaatsvinden kunnen effecten op bepaalde soortgroepen op voorhand uitgesloten worden. Het gaat om amfibieën, reptielen, vissen, vlinder, libellen en overige ongewervelden. Op basis van habitat en verspreidingsgegevens kunnen effecten op beschermde flora uitgesloten worden. Effecten op muurplanten kunnen ook uitgesloten worden, omdat de woningen binnen het plangebied geen oude kalkrijke muren bevatten.

¹ Rode lijsten kennen een indeling in diverse categorieën die de ernst van de bedreiging aangeven, zoals 'ernstig bedreigd', 'kwetsbaar' en 'gevoelig'. Het Bal maakt geen onderscheid tussen deze categorieën

Tabel 3.2 Beschermde soorten die op basis van verspreidingsgegevens en habitat mogelijk in (de omgeving van) het plangebied voorkomen

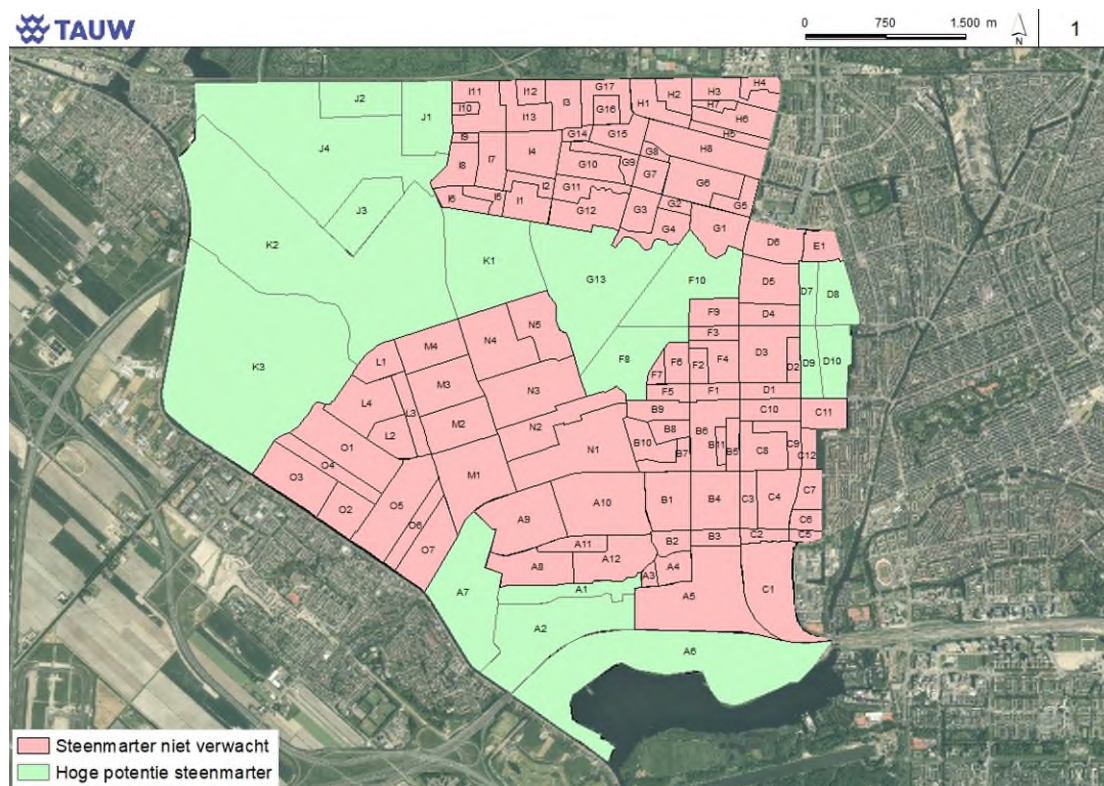
Soortgroep	Mogelijk aanwezige beschermde soorten
Grondgebonden zoogdieren	Steenmarter (artikel 11.54 Bal)
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, tweekleurige vleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis (artikel 11.46 Bal)
Vogels - jaarrond beschermde nesten	Slechtvalk, steenuil, ooievaar, gierzwaluw en huismus (artikel 11.37 Bal)
Vogels - jaarrond beschermd: afhankelijk van ecologische factoren	Boerenzwaluw, spreeuw, huiszwaluw, zwarte roodstaart (artikel 11.37 Bal)
Vogels – in gebruik zijnde nesten	Soorten zoals houtduif, merel, kauw en Turkse tortel (artikel 11.37)

3.6 Toetsing beschermde soorten

In de volgende paragrafen zijn de effecten van de beoogde ontwikkeling op de in tabel 3.2 genoemde soorten beschreven.

3.6.1 Grondgebonden zoogdieren

Steenmarter kan in een divers landschap voorkomen, waarbij gebouwen, voldoende groenstructuren en rommelhoeken die in dekking en foerageergebied voorzien van belang zijn (Zoogdiervereniging, 2023). Verblijfplaatsen van steenmarter zijn te vinden in spouwmuren, daken, kruipruimtes, zolders, boomholtes, takkenhopen en dicht struweel. In de afgelopen 10 jaar zijn 4 steenmarters waargenomen in Amsterdam Nieuw-West (NDFF, 2023). Aangezien niet alle woningen volledig geïnspecteerd zijn, mede door privé terrein, kan op voorhand niet uitgesloten worden dat er steenmarterverblijfplaatsen aanwezig zijn binnen het plangebied. Wel kan een verwachting geschetst worden van waar de soort verwacht wordt (zie figuur 3.1). In de clusters waar steenmarter niet verwacht wordt kunnen werkzaamheden uitgevoerd worden zonder aanvullende maatregelen te treffen. Bij locaties waar steenmarter verwacht wordt is een nadere inspectie nodig indien ruimtes zoals kruipruimtes, zolders, spouwmuren en ruimtes onder dakbedekkingen aanwezig zijn. Steenmarter maakt geen onderdeel uit van het SMP.

Figuur 3.1 Potentie steenmarter per cluster

3.6.2 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Er zijn drie typen leefgebied van vleermuizen te onderscheiden, namelijk: verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes. Deze worden hieronder per type leefgebied beschreven.

Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn te allen tijde wettelijk beschermd. Indien foerageergebied en/of vliegroutes een essentieel onderdeel van het leefgebied van vleermuizen vormen, zijn deze functies eveneens wettelijk beschermd. In tabel 3.3 zijn de potentiële soortfunctiecombinaties in het plangebied weergegeven. In de navolgende paragraaf wordt dit nader toegelicht.

Aanwezigheid van baardvleermuis, franjestaart en watervleermuis wordt op voorhand uitgesloten. Deze soorten verblijven enkel in de winter in specifieke gebouwen en verblijven in de zomer vrijwel uitsluitend in boomholten. Gebruikte gebouwen betreffen met name bunkers, forten, kasteelen en steenfabrieken die als winterverblijf dienen. Dergelijke gebouwen ontbreken binnen het plangebied, waardoor aanwezigheid uitgesloten kan worden. Soorten die vrijwel uitsluitend in bomen verblijven zoals rosse vleermuis en bosvleermuis worden eveneens niet behandeld. Uitgesloten kan worden dat de werkzaamheden die binnen de kaders van het SMP plaatsvinden, leiden tot effecten op verblijfplaatsen van deze soorten.

Tabel 3.3 Mogelijk aanwezige soortfunctiecombinaties in het plangebied

Type functie	Vleermuissoorten
Zomerverblijf in gebouw	Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en kleine dwergvleermuis
Paarverblijf in gebouw	Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en kleine dwergvleermuis
Kraamverblijf in gebouw	Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, tweekleurige vleermuis en kleine dwergvleermuis
Winterverblijf in gebouw	Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis laatvlieger, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en kleine dwergvleermuis
Massawinterverblijf in gebouw	Gewone dwergvleermuis
Verblijfplaatsen in bomen	Niet van toepassing
Essentieel foerageergebied	Alle genoemde soorten
Essentiële vliegroute	Alle genoemde soorten

3.6.2.1 Verblijfplaatsen

Inleiding

Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich, afhankelijk van de soort, in woningen, allerlei andere bouwwerken zoals kerken, kantoorpanden en bunkers, in grotten, in boomholtes of achter schors en in kieren van bomen. Globaal kan daarbij onderscheid gemaakt worden tussen in gebouwen verblijvende vleermuissoorten en in bomen verblijvende vleermuissoorten. Omdat vleermuizen een duidelijke jaarcyclus kennen, maken we onderscheid tussen verschillende typen verblijfplaatsen, namelijk zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen. De panden verspreid over het plangebied bevatten openingen die geschikt kunnen zijn voor gebouwbewonende vleermuizen. Het gaat om open stootvoegen, ventilatievoegen, dilatatievoegen, ruimte onder dakpannen en vleermuiskasten (zie figuur 3.2).

Waarnemingen

In Amsterdam Nieuw-West zijn in de afgelopen 10 jaar een aantal waarnemingen gedaan van bepaalde vleermuissoorten (NDFF, 2023; Gemeente Amsterdam, 2023):

- 5149 waarnemingen van gewone dwergvleermuis
- 570 waarnemingen van ruige dwergvleermuis
- 246 waarnemingen van laatvlieger
- 32 waarnemingen van meervleermuis
- 8 waarnemingen van gewone grootoorvleermuis
- 2 Waarneming van kleine dwergvleermuis
- 2 waarnemingen van tweekleurige vleermuis

Figuur 3.2 Potentiële invliegopeningen voor gebouwbewonende vleermuizen

Soorten

Gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis zijn algemene soorten in Nederland en komen ook in dorpen en steden algemeen voor. Als verblijfplaats worden met name gebouwen gebruikt, waarbij ruimtes in de spouwmuur of onder dakpannen aantrekkelijk zijn. Verblijfplaatsen van deze soorten in Amsterdam Nieuw-West kunnen dan ook niet uitgesloten worden. Het betreffen zomer-, paar-, kraam- en/of winterverblijfplaatsen. Kraamverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis komen voor in het oosten van Europa en worden in Nederland niet gevonden, (Zoogdiervereniging, 2023). De aanwezigheid van kraamverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis wordt daarom uitgesloten. Verspreid over het plangebied zijn ook grote gebouwen zoals kantoorpanden met een bufferende werking aanwezig.

Dergelijke panden kunnen fungeren als massawinterverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis. Kleine dwergvleermuis is een zeldzamere soort vergeleken met de bovengenoemde soorten. De soort wordt met name aangetroffen in waterrijke en bosrijke gebieden (Zoogdiervereniging, 2023). Ook kan de soort in de bebouwde kom worden aangetroffen. Gelet op de gelijkenis met gewone dwergvleermuis kan de soort niet uitgesloten worden in het plangebied. Zomer-, paar-, kraam- en/of winterverblijfplaatsen zouden aanwezig kunnen zijn.

Meervleermuis overwintert ondergronds zoals in mergelgrotten en bunkers (Dietz & Kiefer, 2017). In het plangebied ontbreekt het aan dergelijke ondergrondse structuren, waardoor aanwezigheid van winterverblijfplaatsen uitgesloten kan worden. Kraamverblijfplaatsen van meervleermuis komen met name voor in veenweidegebieden in Noord- en West-Nederland en bij grote wateren. Van deze soort liggen paarverblijfplaatsen dichtbij kraamverblijfplaatsen of op migratieroutes tussen zomer- en winterverblijfplaatsen. Grote wateren zoals rivieren en kanalen worden gebruikt als migratieroute. Binnen het plangebied zijn diverse watergangen, vaarten en plassen aanwezig die door meervleermuis benut kunnen worden. Winterverblijfplaatsen van meervleermuis zijn uitgesloten in het plangebied. Zomer-, paar-, en kraamverblijfplaatsen kunnen niet uitgesloten worden in het plangebied.

Van tweekleurige vleermuis zijn enkele kraamverblijfplaatsen bekend in Nederland. Het gaat om kraamverblijfplaatsen in rijtjeswoningen. Aangenomen wordt dat ook zomerverblijfplaatsen in dergelijke bebouwing aanwezig kunnen zijn. De bebouwing in het plangebied voldoet hieraan. De aanwezigheid van paarverblijfplaatsen van tweekleurige vleermuis kan niet uitgesloten worden in het plangebied, omdat er gebouwen aanwezig zijn die meer dan 8 verdiepingen bevatten. Het is bekend dat paarverblijfplaatsen alleen voorkomen in hoge/grote gebouwen. Verblijfplaatsen van tweekleurige vleermuis kunnen niet uitgesloten worden in het plangebied.

Gewone grootoorvleermuis is een soort die gebruik maakt van zowel verblijfplaatsen in bomen als verblijfplaatsen in gebouwen. De soort staat bekend als typische zolderbewoner van gebouwen als kerken, boerderijen en andere grote gebouwen met zolderruimtes (Limpens et al., 1997 & Swift, 2010). Daarbij is gewone grootoorvleermuis gevoelig voor verlichting bij zowel zijn verblijfplaatsen als foerageergebieden (Voigt et al., 2018). Tot slot kiest gewone grootoorvleermuis verblijfplaatsen die dicht bij bosschages en water aanwezig zijn en waar, binnen een straal van 0 tot 5 km een groter oppervlak aan bos aanwezig is (Entwistle, Racey & Speakman, 1997). Een groot gedeelte van de potentiële verblijfplaatsen in het plangebied betreffen spouwmuren of smalle ruimtes in het dak van gebouwen. Deze zijn onvoldoende ruim om aan de voorkeur van de soort te voldoen. Daarnaast zijn de invliegopeningen naar deze krappe verblijfplaatsen in gebouwen vrijwel altijd belicht. Dit geldt voor vrijwel alle woonwijken en bedrijventerreinen. In de woonwijken ontbreekt het dus aan geschikte onverlichte verblijfplaatsen in gebouwen. Hierdoor wordt de aanwezigheid van verblijfplaatsen in gebouwen uitgesloten. Een aantal typen gebouwen biedt wel geschikte verblijfplaatsen als deze niet belicht worden. Dit betreffen kerken met een zolder, boerderijen en schuren (BIJ12, 2017). Dergelijke gebouwen zijn veelal te vinden aan de randen van Amsterdam Nieuw-West. Tijdens het huismussenonderzoek wordt geïnventariseerd welke gebouwen in het plangebied geschikte verblijfplaatsen bieden. Voor deze gebouwen is een extra onderzoeksinspanning nodig.

Conclusie

De beoogde toekomstige ontwikkelingen kunnen mogelijk plaatsvinden nabij geschikte verblijfplaatsen van vleermuizen. Dit kunnen zomer-, kraam-, paar-, en/of winterverblijfplaatsen betreffen van diverse soorten. Hierdoor leiden de beoogde werkzaamheden mogelijk tot het verstoren, doden en/of vernietigen van verblijfplaatsen van vleermuizen (overtreding Ow artikel Bal 11.46)

Om de verblijfplaatsen en het functioneel leefgebied van vleermuizen in kaart te brengen is nader onderzoek nodig. De resultaten van dit onderzoek worden verwerkt in het SMP, wat de basis vormt voor de generieke omgevingsvergunning.

3.6.2.2 Foerageergebieden

Foerageergebieden van vleermuizen zijn onder andere groen- of waterstructuren zoals struweel, bomenrijen, andere opgaande begroeiing en watergangen. In Amsterdam Nieuw-West zijn foerageergebieden aanwezig in de vorm van parken, bomenlanen, bosschages, watergangen en plassen (zie figuur 3.3). Deze foerageergebieden zijn mogelijk essentieel voor het behoud van lokale vleermuispopulaties omdat, dit grote oppervlakken aan groen betreft waar veelal gevoerd wordt. Bij de beoogde ontwikkelingen die onder het SMP vallen is aantasting van het openbaar groen niet aan de orde. Hierdoor zijn negatieve effecten op essentieel foerageergebied uitgesloten. Indien bij een voornemen wel groenstructuren aangetast worden dan is aanvullend nader onderzoek noodzakelijk. Tijdens het onderzoek naar vleermuizen wordt het essentieel foerageergebied wel in kaart gebracht, omdat dit van belang is voor de lokale vleermuizenpopulatie.

Figuur 3.3 Geschikt foerageergebied (links) en populierenlaan geschikt als vliegroute in Amsterdam Nieuw-West

3.6.2.3 Vliegroutes

Vliegroutes worden gevormd door lijnvormige elementen zoals bomenrijen, randen van bebouwing en watergangen (zie figuur 3.3). In het plangebied zijn dergelijke lijnvormige elementen aanwezig. Deze vliegroutes zijn mogelijk essentieel voor het behoud van lokale vleermuispopulaties, zulke structuren begeleiden de vleermuizen om de foerageergebieden te bereiken vanaf de verblijfplaatsen. Aantasting van bomenlanen en watergangen vallen niet onder de beoogde ontwikkelingen. Wel is het zo dat een vliegroute aangetast kan worden wanneer een pand gesloopt wordt. Dit is echter afhankelijk van de omliggende groenstructuren.

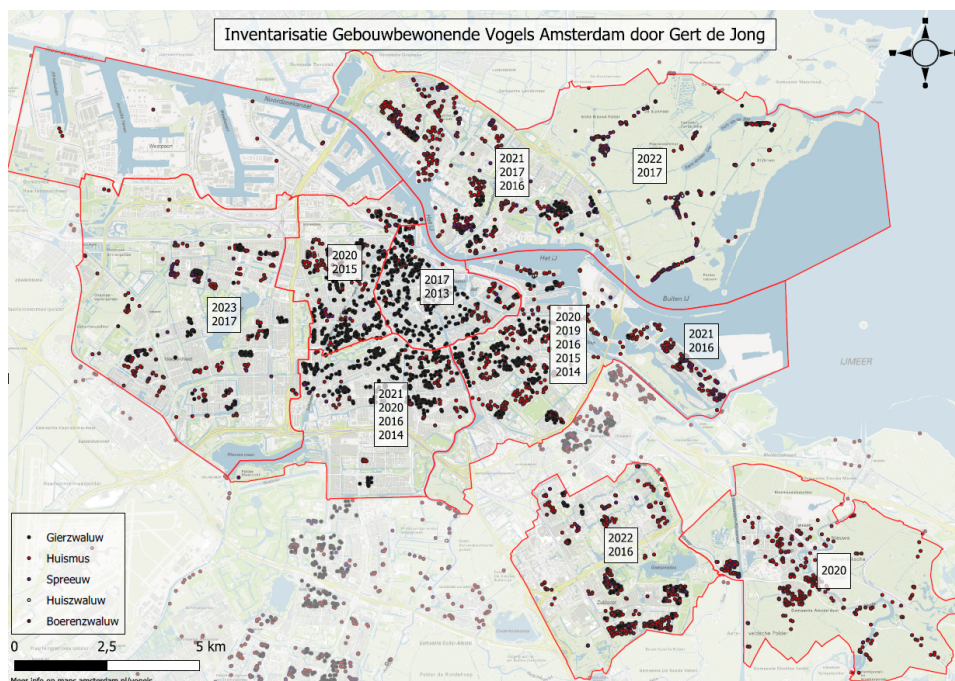
Indien dit het geval is dient een ter zake kundig ecooloog te bepalen of de woning mogelijk een functie vervult als vliegroute. Afhankelijk van de beoordeling dient aanvullen onderzoek uitgevoerd te worden.

3.6.3 Vogels

3.6.3.1 Vogels - jaarrond beschermde nesten

De nesten van deze vogelsoorten zijn het hele jaar beschermd, evenals de functionele leefomgeving rondom het nest.

De gemeente Amsterdam voert periodiek onderzoek uit naar huismus, gierzwaluw, spreeuw, huiszwaluw en boerenzwaluw per stadsdeel. In figuur 3.4 zijn de meest recente onderzoeksresultaten weergegeven (Gemeente Amsterdam, 2023).

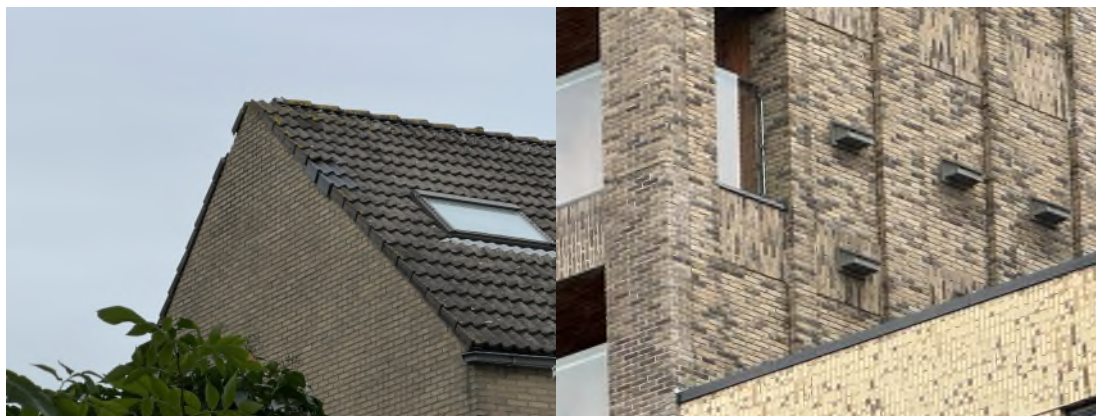

Figuur 3.5 Potentieel geschikt leefgebied en verblijfplaatsen voor huismus

In Nederland is de gierzwaluw uitsluitend gebonden aan gebouwen om het broedsel te kunnen leggen (Vogelbescherming, 2023). Het foerageren gebeurt hoog in de lucht tot op grote afstand van de nestlocatie. Gierzwaluw is gespecialiseerd om al het voedsel gedurende de vlucht te kunnen vangen. Dakpannendaken in Amsterdam Nieuw-West zijn in principe geschikt als broedlocatie voor gierzwaluw. Nokvorsten, kantpannen en overige grote openingen zijn met name interessant voor de soort (zie figuur 3.6). Gierzwaluwen kunnen hieronder invliegen en daarachter nestelen. In de afgelopen 10 jaar zijn in totaal 1348 gierzwaluwen waargenomen in Amsterdam Nieuw-West (NDFF, 2023). Hoge concentraties zijn met name aangetroffen in deelgebieden 2, 8 en 9.

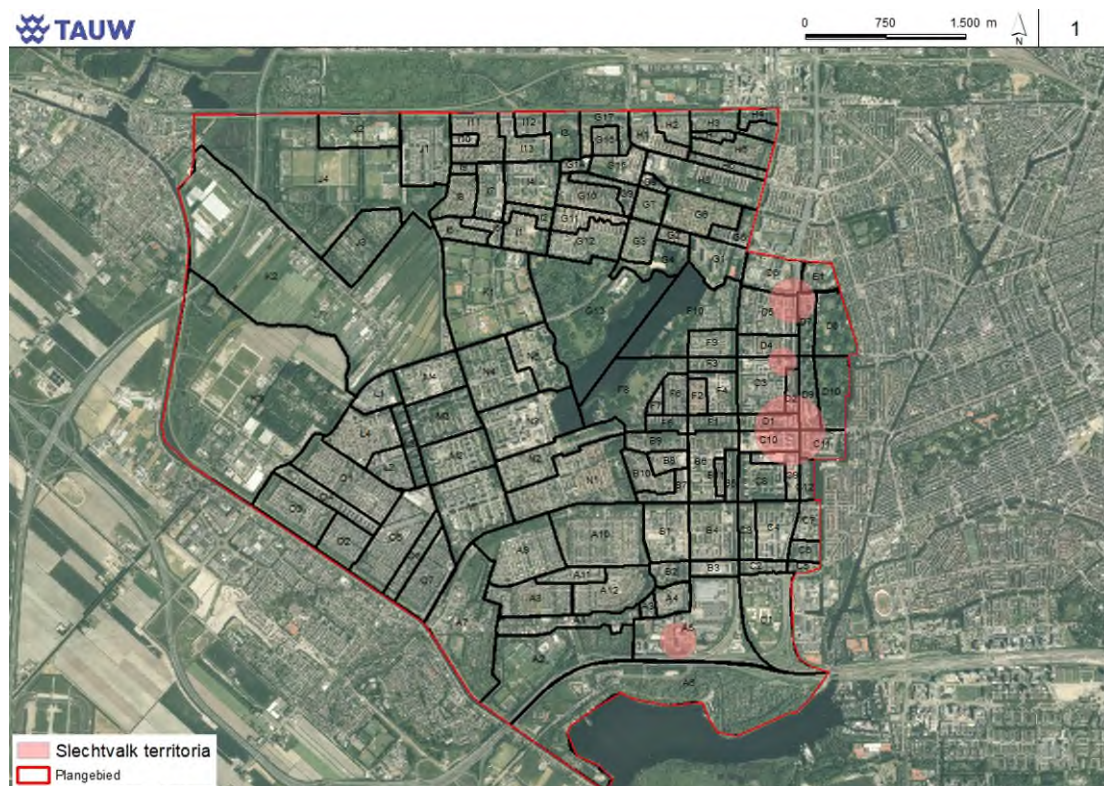
Figuur 3.6 Potentieel geschikte nestlocaties voor gierzwaluw

Om verblijfplaatsen van gierzwaluwen en huismus in kaart te brengen is nader onderzoek nodig. De resultaten van dit onderzoek worden verwerkt in het SMP, wat de basis vormt voor de gebiedsgerichte ontheffing.

Slechtvalk broedt (in nestkasten) op hogere gebouwen zoals kerktorens en bruggen, en hoogspanningsmasten (Vogelbescherming, 2023). Zulke gebouwen komen voor in Amsterdam Nieuw-West. De soort heeft in het verleden ook gebroed op enkele gebouwen in Amsterdam Nieuw-West. Dit gaat om het WestCord Fashion Hotel en het Riekerhof van Cordaan (zie figuur 3.7). Bij het uitvoeren van werkzaamheden bij hoogbouw kan aantasting van slechtvalk op voorhand niet uitgesloten worden. Binnen het plangebied zijn een aantal territoria van slechtvalk bekend (zie figuur 3.8). Indien aan hoge bebouwing, binnen het territorium, werkzaamheden uitgevoerd worden is aanvullend onderzoek nodig. Slechtvalk maakt geen onderdeel uit van het SMP.

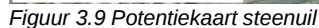

Figuur 3.7 In het verleden heeft slechtvalk op het Westcord Fashion Hotel gebroed

Figuur 3.8 Territoria van slechtvalk binnen het plangebied

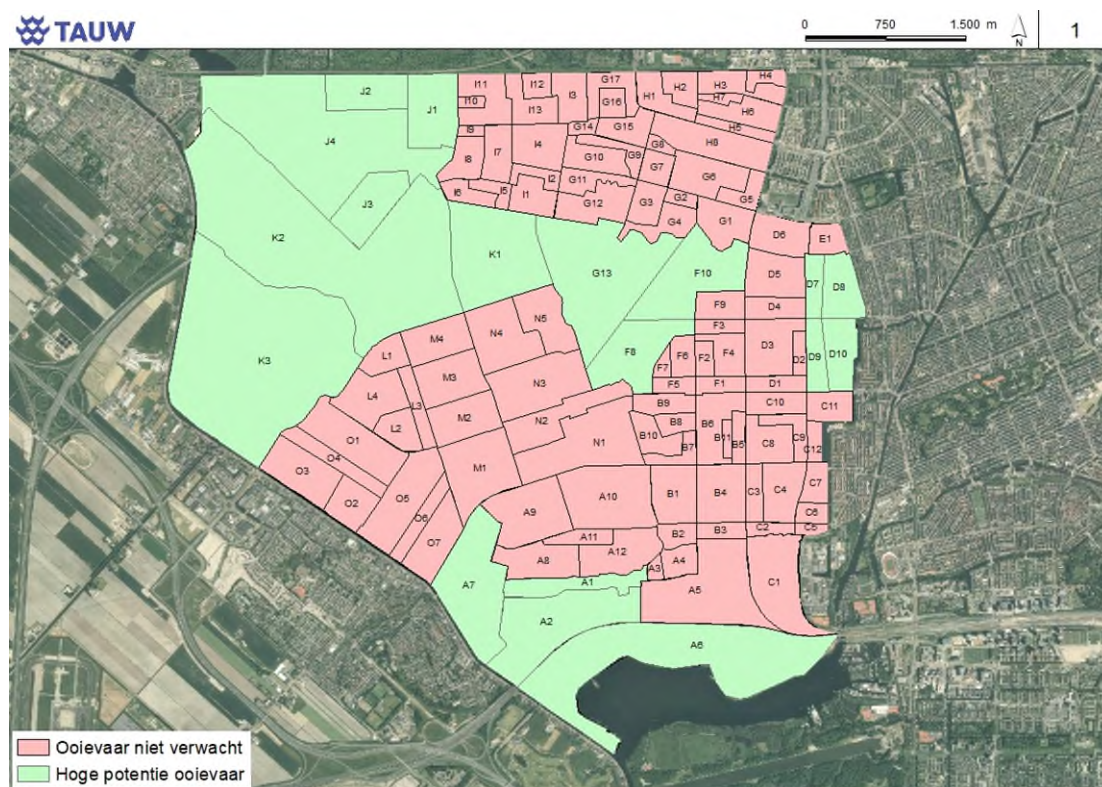
Steenuil komt met name voor in kleinschalige landschappen (Vogelbescherming, 2023). De soort wordt veelal aangetroffen in omgevingen met houtwallen, heggen en weides. Het broeden van de soort gebeurt in holtes van oude bomen, maar ook in schuren en gebouwen. In Amsterdam Nieuw-West is de soort 2 keer waargenomen in 2021 (NDFF, 2023). In het buitengebied van Amsterdam Nieuw-West komen veelal oude bomen en schuren voor. Het is mogelijk dat de soort hier broedt. Figuur 3.9 geeft weer waar steenuil verwacht wordt. Indien geschikte structuren zoals schuren en oude bomen aanwezig zijn in de locaties met een hoge potentie dan is aanvullend onderzoek noodzakelijk. Bij de overige locaties is aanvullend onderzoek niet noodzakelijk gelet op het stedelijke karakter. Steenuil maakt geen onderdeel uit van het SMP.

24/42

Figuur 3.10 Drie nestlocaties van ooievaar in deelgebied 11

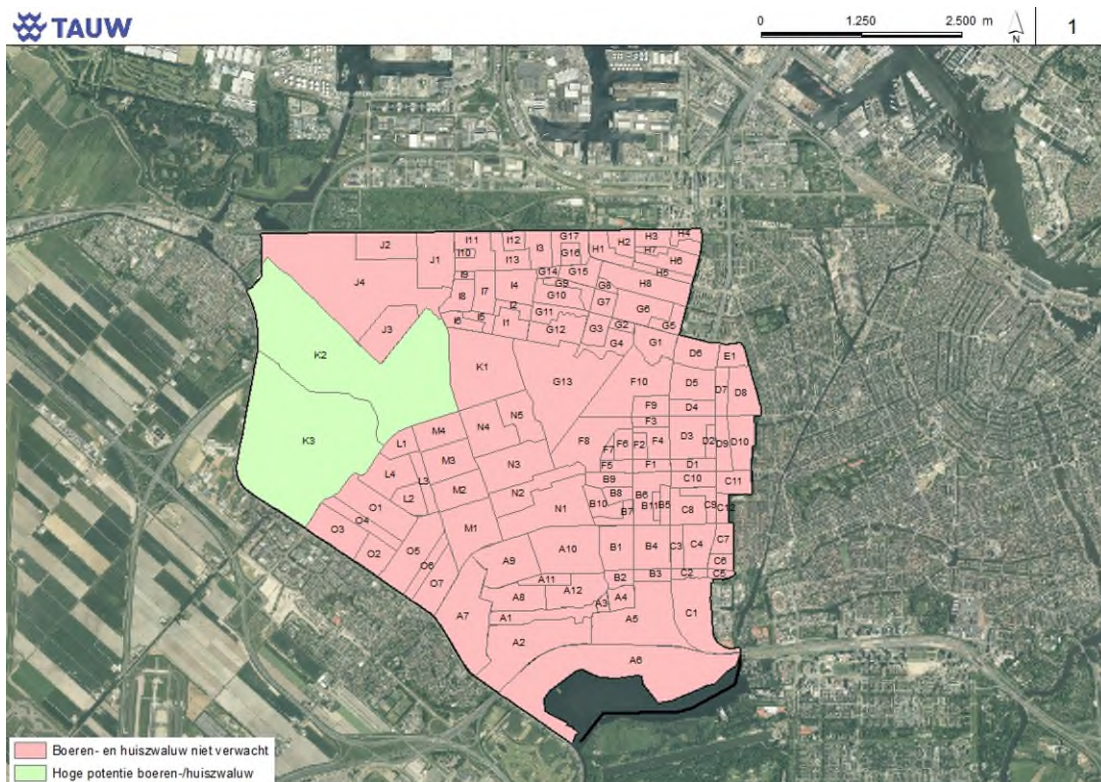
Figuur 3.11 Potentiekaart ooievaar

Naast huismus en gierzwaluw worden spreeuw, boeren- en huiszwaluw ook beoordeel ten behoeve van het SMP. De overige soorten worden niet aanvullend besproken. De provincie Noord-Holland heeft een concept lijst met jaarrond beschermde nesten. Uit overleg met het ODNHN is gebleken dat spreeuw, huiszwaluw en boerenzwaluw op de lijst komen te staan.

Andere categorie 5 soorten worden niet beoordeeld, omdat deze soorten veelal een gunstige staat van instandhouding hebben.

Boerenwaluw heeft een gunstige staat van instandhouding (Sovon, 2021). De soort broedt in schuren en onder brede dakoverstekken (Vogelbescherming, 2023). In de afgelopen 10 jaar is de soort 684 keer waargenomen in Amsterdam Nieuw-West (NDFF, 2023). Een hoge concentratie is waargenomen in deelgebied 11. Deelgebied 11 en 10 worden gekarakteriseerd door kleinschalig landschap. Schuren en andere structuren waar boerenwaluwen kunnen broeden zijn hier veelal aanwezig. Ook in deelgebied 1 en 9 zijn kleine clusters van boerenwaluw waargenomen. Tijdens het verkennende veldbezoek is niet alles goed in beeld gebracht, omdat bepaalde terreinen in privé bezit zijn. Aanwezigheid van boerenwaluw kan in bepaalde clusters op voorhand niet uitgesloten worden.

Huiswaluw heeft een matig ongunstige staat van instandhouding (Sovon, 2021). De soort komt met name voor in open gebied. Gebouwen en bruggen worden veelal benut om een nestplaats te creëren. Bij woningen worden de nesten tegen de gevel aan gemaakt. In de afgelopen 10 jaar is de soort 411 keer waargenomen (NDFF, 2023). Hoge dichtheden zijn met name te vinden in deelgebied 1 en 11. Aanwezigheid van huiswaluw kan in bepaalde clusters op voorhand niet uitgesloten worden. Figuur 3.12 geeft de potentie voor boeren- en huiswaluw weer in de verschillende clusters. De kaart is gebaseerd op gegevens van de NDFF, Gemeente Amsterdam en informatie van het veldbezoek (NDFF, 2023; Gemeente Amsterdam, 2023). Specifiek voor cluster K2 en K3 is aanvullend onderzoek nodig voor boeren- en huiswaluw. Tijdens het onderzoek naar huismus en spreeuw kan ook gekeken worden naar boeren- en huiswaluw. Hierbij wordt ook gekeken naar broedlocaties onder bruggen.

Figuur 3.12 Clusters met potentie voor boeren- en huiszwaluw

Spreeuw heeft een zeer ongunstige staat van instandhouding (Sovon, 2021). Spreeuwen worden veelal aangetroffen op in dorpen en steden. De soort is in staat om te broeden in gaten en kieren van gebouwen. Zo wordt ook gebroed onder dakpannen. In de afgelopen 10 jaar is de soort 1809 keer waargenomen in Amsterdam Nieuw-West (NDFF, 2023). Hoge concentraties bevinden zich met name in deelgebied 1, 6, 8 en 11. Aanwezigheid van spreeuw kan niet uitgesloten worden.

Om verblijfplaatsen van boeren- en huszwaluw en spreeuw in kaart te brengen is nader onderzoek nodig. De resultaten van dit onderzoek worden verwerkt in het SMP, wat de basis vormt voor de generieke omgevingsvergunning.

3.6.3.3 Vogels – in gebruik zijnde nesten

Vogels kunnen gedurende het gehele jaar gaan broeden. Het is daarom belangrijk om hier voorafgaand aan de werkzaamheden rekening mee te houden. De kans op een broedgeval is het grootst in de periode maart tot en met augustus. Ons advies is om de werkzaamheden (zoveel mogelijk) uit te voeren buiten deze periode. Ook buiten deze periode zijn broedende vogels beschermd. Het is noodzakelijk om voorafgaand aan de werkzaamheden contact op te nemen met een ecooloog om te bepalen of een controle op nesten van broedvogels noodzakelijk is. Indien een broedende vogel aanwezig is, kan het nodig zijn om de werkzaamheden uit te stellen totdat de jongen zijn uitgevlogen en niet meer afhankelijk zijn van het nest. Mogelijk kan een deel van de werkzaamheden wel uitgevoerd worden door het aanhouden van een door een ecooloog vastgestelde verstoringsvrije zone.

4 Potentie beschermde verblijf- en nestplaatsen

4.1 Potentie-analyse

Zoals eerder beschreven is Amsterdam Nieuw-West opgedeeld in 15 deelgebieden en 121 clusters. Per cluster is de potentie voor verblijf- /nestplaatsen van vleermuizen, huismus, spreeuw, gierzwaluw modelmatig bepaald om de onderzoeksinspanning voor iedere soort te bepalen. De potentie-analyse geeft aan of het aannemelijk is of bepaalde soorten voor kunnen komen in een cluster. Op basis van de uitgevoerde veldbezoeken vindt een validatie van de uitgevoerde modelmatige potentie-analyse plaats (paragraaf 4.2). Los is in figuur 3.12 de potentie voor boeren- en huiszwaluw weergegeven. Het model is namelijk niet ingericht om de potentie voor boeren- en huiszwaluw te bepalen. Aanvullend wordt voor tweekleurige vleermuis een potentie kaart gemaakt gebaseerd op de hoogte van gebouwen. Dit wordt nader uitgewerkt in het onderzoeksplan.

4.1.1 Methode

- Binnen de 121 cluster is een homogene groep van gebouwen gehanteerd op basis van bouwjaar, energielabel en woningtype
- De potentie van een cluster is bepaald aan de hand van openbare brondata. De brondata heeft betrekking op bouwjaar, energielabel, daktype en groen in de omgeving (binnen 50 meter van bebouwing):
 - Het bouwjaar is relevant vanwege de wijze van bouwen. Dit bepaalt mede de aanwezigheid en omvang van voor vleermuizen beschikbare ruimtes in gebouwen (Kadaster, 2022a)
 - Het energielabel geeft een indicatie of de spouwmuren en daken beschikbaar zijn voor fauna (RVO, 2020)
 - Het daktype geeft aan of gebouwen hoofdzakelijk en plat of schuin dak hebben. Een aanname is dat woningen met schuine daken zijn voorzien van dakpandaken met ruimte voor vogels. Schuine daken bieden voor vleermuizen ook geschikte ruimtes. Wel is het zo dat een gebouw met een schuin dak niet per definitie geschikter is voor vleermuizen
 - Het oppervlakte groen binnen 50 meter van woningen is relevant voor huismus vanwege het leefgebied rondom de verblijfplaatsen. Ook voor vleermuizen is dit relevant, omdat dergelijk groen dient als foerageergebied na het uitvliegen. Het oppervlak aan vegetatie is berekend aan de hand van een vegetatiescanner. Dit betreft een script dat de aanwezige gras, laag groen en bomen classificeert. Als input is het AHN (ESRI Nederland, 2021) en een 'Infrarood Luchtfoto' (ESRI, Nederland, 2017) gebruikt
- Tijdens de oriënterende veldbezoeken is aanvullend per cluster beoordeeld of geschikte openingen aanwezig zijn de in de bebouwing
 - Het kan zo zijn dat in het veld blijkt dat gebouwen niet toegankelijk zijn voor beschermde gebouwbewonende soorten. Dit kan zijn door werende maatregelen, maar ook door een gebrek aan geschikte openingen
 - Mochten gebouwen niet toegankelijk zijn voor bepaalde beschermde gebouwbewonende soorten dan wordt de bebouwing gecategoriseerd als ongeschikt. Indien alle bebouwing in een cluster ongeschikt zijn dan wordt de gehele cluster handmatig gewijzigd naar ongeschikt voor de betreffende soortgroep

- Voor elke type brondata zijn categorieën bepaald. De categorieën en een onderbouwing daarvan zijn weergegeven in tabel 4.1
- Per cluster is een gemiddelde genomen van alle bouwjaaren, energie labels, daktypes van de woningen en het oppervlakte groen rondom elke woning. Deze gemiddeldes vallen in een categorie per type brondata
- Voor elke van de categorieën is per soort een waarde bepaald, afhankelijk van hoe belangrijk een categorie voor een soort wordt geacht (zie tabel 4.2). De som van alle waardes vormt een totaalscore per soort voor elk cluster, wat uiteindelijk de potentie bepaalt (zie tabel 4.3)
- De parameters zijn per pand berekend, welke vervolgens op clusterniveau zijn geaggregeerd. De scores per categorie per cluster staan in tabel 4.2. Voor elke categorie gaat dat als volgt:
 - Bouwjaar per pand → Gemiddeld bouwjaar per cluster → Categorisering → Score per cluster
 - Energielabel per pand → Gemiddeld energielabel per cluster → Categorisering → Score per cluster
 - Daktype per pand (3 = schuin, 0 = plat) → Gemiddeld daktype per pand (score 0, 1, 2, 3) → Categorisering → Score per cluster
 - Groen in omgeving per pand → Gemiddelde per cluster → Categorisering → Score per cluster

Tabel 4.1 Brondata en de verschillende categorieën voor elk pand en cluster met toelichting van de verschillende categorieën

Brondata	Categorie	Interpretatie
Bouwjaar	≤ 1975	Nagenoeg geen isolatie, tenzij recent na geïsoleerd
	1976 – 2003	Beperkte isolatie in spouwmuren, maar nog geen eis aan maximale grootte kieren en gaten
	≥ 2004	Bouwbesluit (2003), geen kieren en gaten groter dan 1 cm
Energielabel	≤ C	Slechte isolatie, betere kansen voor fauna
	≥ B	Goede isolatie, mindere kansen voor fauna
Daktype	Plat dak	Geschikte ruimtes voor vogels beperkt, voor vleermuizen mogelijk wel in spouwmuren en/of achter boeiboorden.
	Schuin dak	Geschikte ruimtes aanwezig voor zowel vogels als vleermuizen in het dak en/of spouwmuren en/of achter boeiboorden.
Groen in omgeving (50 meter)	Veel	51-100% oppervlakte groen binnen 50 meter van cluster
	Midden	21-50% oppervlakte groen binnen 50 meter van cluster
	Weinig	0-20% oppervlakte groen binnen 50 meter van cluster

Tabel 4.2 Waarde voor elke soort per cluster, afhankelijk van hoe belangrijk een categorie wordt geacht per soort in een cluster

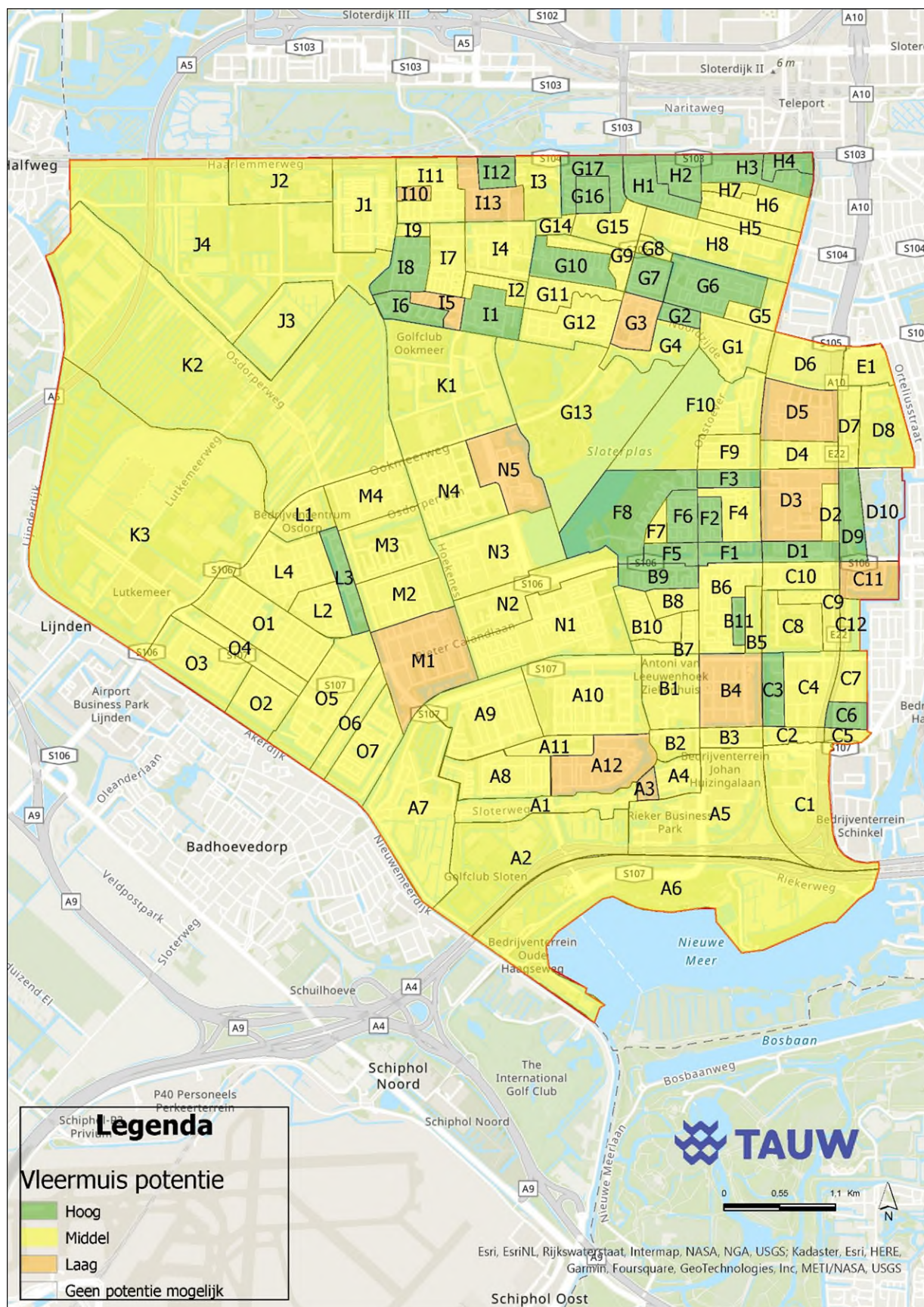
Brondata	Categorieën	Huismus/spreeuw	Gierzwaluw	Vleermuizen
Bouwjaar	≤ 1975	3	3	3
	1976 – 2003	2	2	2
	≥ 2004	1	1	1
Energie label	≤ C	3	3	3
	Onbekend	2	2	2
	≥ B	1	1	1
Daktype – Schuin dak	≥ 75%	3	3	0
	50-75%	2	2	0
	25-50%	1	1	0
	≤ 25%	0	0	0
Groen in omgeving (50 meter)	Veel	3	0	2
	Midden	2	0	2
	Weinig	1	0	1

Tabel 4.3 Uiteindelijke potentie (hoog, middel of laag) per soort afhankelijk van de som van waardes per categorie

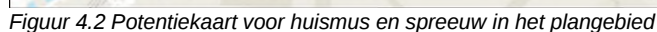
Potentie	Huismus/spreeuw	Gierzwaluw	Vleermuizen
Hoog	10 - 12	7 - 9	7 - 8
Middel	6 - 9	5 - 6	5 - 6
Laag	3 - 5	2 - 4	3 - 4

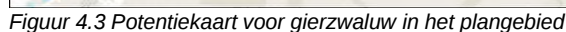
4.1.2 Uitkomsten

De potentieanalyse geeft de potentie voor relevante soorten weer per cluster in Amsterdam Nieuw-West. De uitkomsten van de analyse zijn weergegeven in figuur 4.1 t/m 4.3. De kaartjes geven weer of een cluster een lage, middelmatige of hoge potentie heeft voor vleermuizen, huismus/spreeuw en gierzwaluw. In cluster D10 ontbreekt het aan bebouwing, waardoor er geen potentie aanwezig is voor de relevante soorten.

Figuur 4.1 Potentiekaart voor vleermuizen in het plangebied

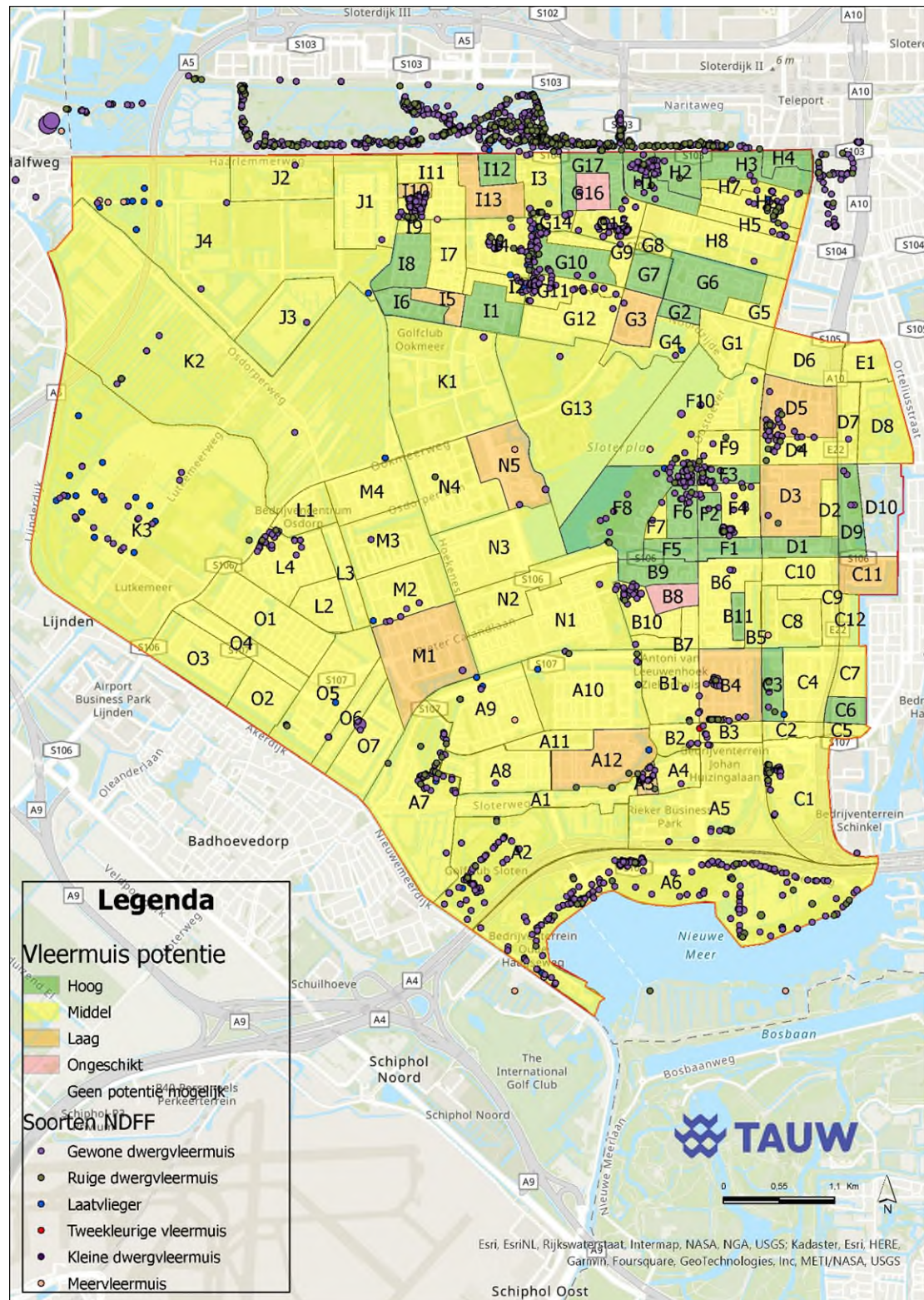

4.2 Validatie potentie-analyse

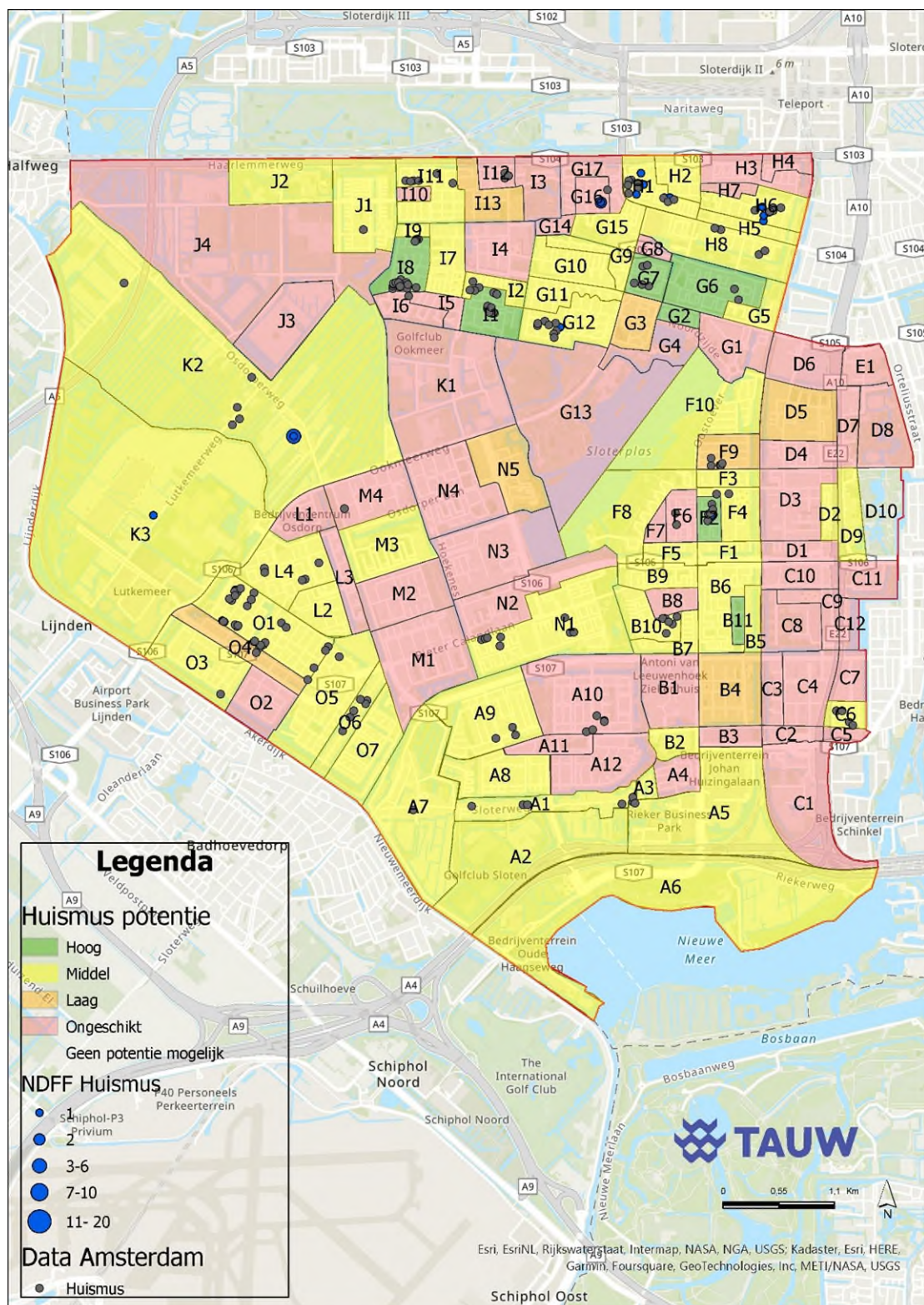
De potentie-analyse is gevalideerd aan de hand van de uitgevoerde veldbezoeken. Indien voor een bepaalde soort geen geschikte openingen aanwezig zijn in een cluster, dan is de potentie handmatig veranderd naar 'ongeschikt'. De gegevens uit de NDFF van de afgelopen 10 jaar zijn toegevoegd aan de potentiekaarten. Hiermee is het mogelijk om de aanwezigheid van relevante soorten te vergelijken met de potentie.

Figuur 4.4 geeft de gevalideerde potentiekaart voor vleermuizen weer. Verspreiding gegevens van gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en tweekleurige vleermuis zijn toegevoegd aan de potentiekaart (NDFF, 2023). Gewone dwergvleermuis is verreweg het meest waargenomen in het plangebied. Daarnaast is in mindere mate ruige dwergvleermuis waargenomen. De overige soorten zijn sporadisch waargenomen. Deze soorten zijn vooral in deelgebied 1, 5, 7 en 8. De waarnemingen zijn veelal gedaan in clusters met een middel of hoge potentie. Echter zeggen de NDFF gegevens niet zo veel, omdat er altijd een waarnemerseffect is. Daarnaast zijn vleermuizen een redelijk lastige soortgroep om te inventariseren ten opzichte van vogels. Door het gebrek aan inventarisatie ontstaan gaten in de daadwerkelijke verspreiding van vleermuizen. De gemeente Amsterdam voert periodiek vleermuisonderzoek uit aan de hand van fietstrajecten. Echter, betreffen dit veelal dezelfde routes die met name de kernen van de verschillende wijken overslaan. Hierdoor ontstaat een vertekend beeld van de daadwerkelijke verspreiding. In het onderzoeksplan worden deze onderdelen ook meegenomen, zodat er een duidelijk beeld ontstaat van de verspreiding van vleermuizen in Amsterdam Nieuw-West

Figuur 4.4 Validatiekaart met potenties van verblijfplaatsen en waarnemingen van vleermuizen (NDFF, 2023)

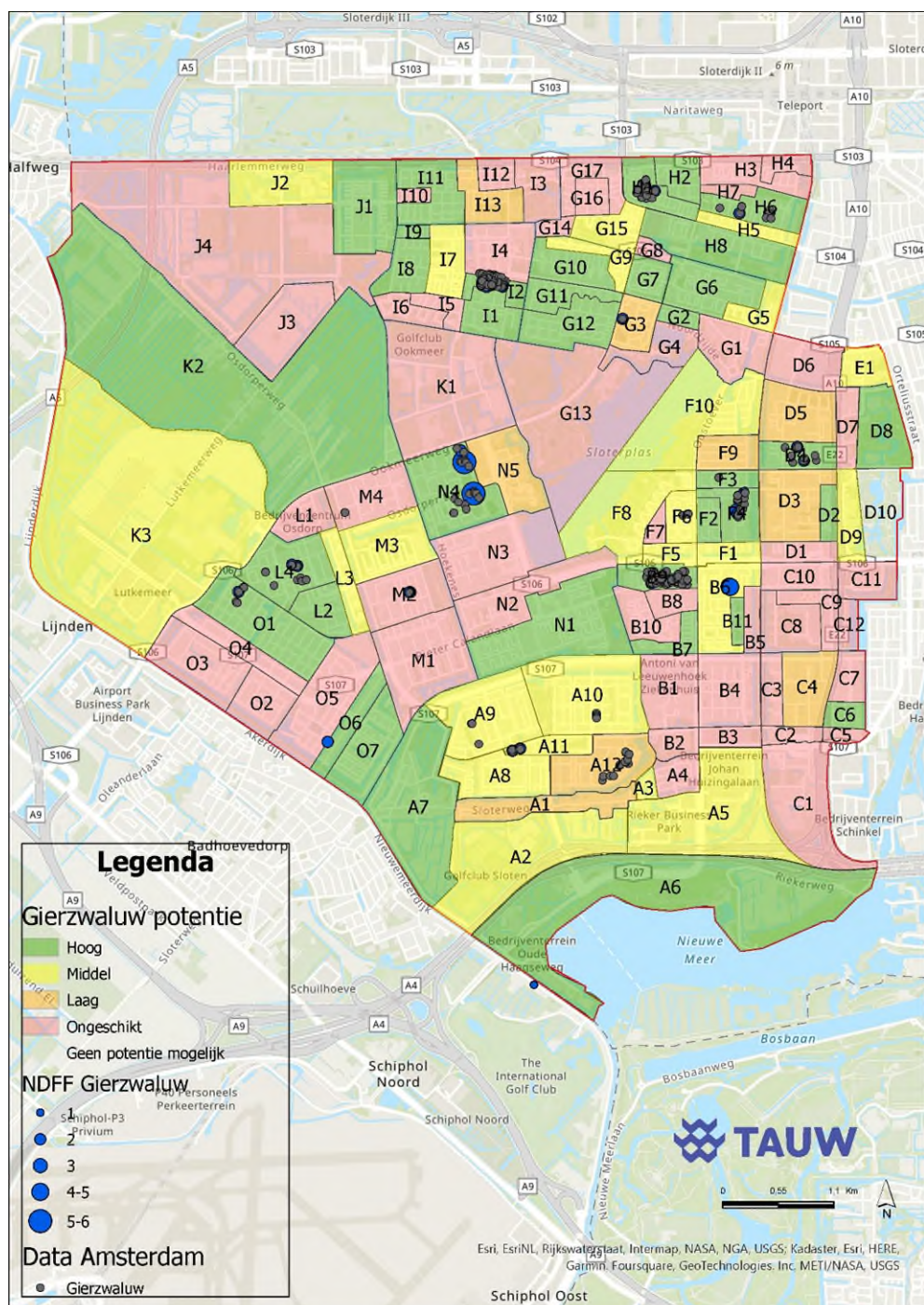
Figuur 4.5 en 4.6 geven respectievelijk de gevalideerde potentiekaart voor huismus en spreekw. De waarnemingen afkomstig uit de NDFF zijn ook weergegeven op de kaart (NDFF, 2023). De meeste waarnemingen zijn gedaan in clusters die een middelmatige potentie hebben. In de clusters die aangemerkt zijn met hoge potentie zijn over het algemeen de hoogste dichtheden van waarnemingen te zien. De potentiekaart komt in hoofdlijnen overeen met de NDFF waarnemingen. Wat vooral opvalt is dat in de ongeschikte clusters over het algemeen ook geen tot weinig waarnemingen bekend zijn. In enkele gevallen zijn waarnemingen gedaan in ongeschikte clusters. Dit kunnen waarnemingen zijn van baltsende dieren, maar ook broedende individuen in nestkasten. Deze nestkasten zijn niet altijd even makkelijk te zien. In sommige gevallen zijn deze geplaatst op balkons en in (achter)tuinen. De waarnemingen kunnen daarom soms een vertekend beeld geven. In principe is alleen gekeken naar de bebouwing en niet naar externe (nest)kasten.

Figuur 4.5 Validatiekaart met potenties van nestlocaties en waarnemingen van huisumus (NDFH, 2023)

De gevalideerde potentiekaart voor gierzwaluw laat zien dat waarnemingen veelal zijn gedaan in clusters met een middel of hoge potentie (zie figuur 4.7). Ook zijn grote aantallen waargenomen in cluster L3. Cluster L3 is onderdeel van het Lutkemeer polder. Het is aannemelijk dat gierzwaluwen hier veelal foerageren. Daarnaast zijn geschikte nestlocaties aanwezig in de vorm van bebouwing. Het is ook aannemelijk dat veelal van de NDFF waarnemingen overvliegende individuen betreffen. Hierdoor lijkt het misschien dat gierzwaluwen in ongeschikte clusters zitten terwijl ze alleen overvliegen.

Figuur 4.7 Validatiekaart met potenties van nestlocaties en waarnemingen van gierzwaluw

De resultaten van de potentie-analyse worden verder uitgewerkt in het onderzoeksplan. Hierin wordt de aanbevolen inspanning per deelgebied weergegeven.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Aanleiding en doel

In opdracht van Gemeente Amsterdam heeft TAUW onderzoek gedaan naar de consequenties van de geldende natuurwet- en regelgeving voor ruimtelijke inrichtingen en ontwikkelingen in Amsterdam Nieuw-West. De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de natuurwetgeving, of als de benodigde vergunningen en/of ontheffingen kunnen worden verleend. De potentiescan van Amsterdam Nieuw-West is een eerste stap richting een SMP in stadsdeel Nieuw-West wat dient als de basis voor een generieke ontheffing. Een SMP is met name bedoeld om particulieren, VvE's en woningcorporaties te faciliteren bij het verduurzamen van gebouwen.

5.2 Relevante natuurwet- en regelgeving

Voor de toetsing van de effecten van het voornemen is de volgende wet- en regelgeving van toepassing:

- Omgevingswet/Besluit activiteiten leefomgeving:
 - Vogels: alle inheemse vogels zijn in hun natuurlijke verspreidingsgebied beschermd door artikel 11.37 Bal. Ze zijn Europees beschermd via de Vogelrichtlijn (1979)
 - Dieren en planten: bepaalde inheemse soorten dieren en planten, die Europees beschermd zijn door de Habitatrichtlijn (1992) en/of de verdragen van Bern en Bonn (1979). Ze zijn wettelijk beschermd door artikel 11.46 Bal.
 - Nationaal beschermde soorten: Het gaat hier om soorten, die niet onder de reikwijdte van de Vogel- of Habitatrichtlijn of de verdragen van Bern en Bonn vallen. Deze soorten zijn wel nationaal beschermd door artikel 11.54 Bal.

Gebiedsbescherming is niet aan de orde, omdat de potentiescan gericht is op het onderdeel soortenbescherming. Indien relevant dient dit separaat getoetst te worden.

5.3 Conclusies toetsing

5.3.1 Natura 2000-gebieden

Significante gevolgen op Natura 2000-gebieden kunnen niet met zekerheid op voorhand worden uitgesloten. Een passende beoordeling aan de hand van een AERIUS-berekening is per voornemen noodzakelijk om te bepalen of de mogelijke gevolgen significant zijn. Ook zal uit de passende beoordeling blijken of een omgevingsvergunning noodzakelijk is.

5.3.2 Soortenbescherming

De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk negatieve effecten op door de Ow beschermde soorten, namelijk vleermuizen, vogels met jaarrond beschermde nesten (gierzwaluw en huismus), vogels met jaarrond beschermde nesten afhankelijk van ecologische factoren (spreeuw, boerenzwaluw en huiszwaluw) en algemene broedvogels. Door mitigerende maatregelen te treffen kunnen effecten op algemene broedvogels worden voorkomen. Voor vleermuizen, huismus, gierzwaluw, spreeuw, boerenzwaluw en huiszwaluw is het noodzakelijk om soortspecifiek onderzoek uit te voeren aan de hand van de meest recente protocollen en methodes. De resultaten van het soortgericht onderzoek worden verwerkt in het SMP. Het SMP vormt de basis van de generieke omgevingsvergunning.

Tabel 5.1 Samenvatting van de resultaten van de toetsing van effecten op beschermde soorten

Soortgroep	Overtreding Ow	Nader onderzoek	Te nemen maatregelen
Grondgebonden zoogdieren	Mogelijk	Nee	Aanvullend onderzoek indien aanwijzingen van aanwezigheid
Vleermuizen	Mogelijk	Ja	Soortgericht onderzoek naar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen
Vogels – jaarrond beschermde nesten	Mogelijk	Ja	Soortgericht onderzoek naar nestlocaties van gierzwaluw en huismus. Bij vermoedens van de aanwezigheid van slechtvalk, steenuil of ooievaar dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden (geen onderdeel van het SMP)
Vogels – functioneel leefgebied nest beschermd	Mogelijk	Ja	Soortgericht onderzoek naar nestlocaties van spreeuw, boeren- en huiszwaluw
Vogels – broedvogels	Mogelijk	Nee	Uitvoeren van een broedvogelcontrole

5.4 Consequenties planvorming en uitvoering

Na afronding van de soortgerichte onderzoeken kan begonnen worden met het aanvragen van een generieke vergunning. Het SMP vormt de basis daarvan. De afhandeling van een reguliere vergunningsaanvraag duurt circa 2 maanden, waarbij het eenmalig met 4 maanden verlengd mag worden. Echter, kan de aanvraag van een generieke vergunning op basis van een SMP langer duren, omdat dit een sterk afwijkende aanvraag betreft ten opzichte van een reguliere ontheffingsaanvraag voor een flora- en fauna-activiteit.

6 Literatuur

Dietz, C., & Kiefer, A, 2017. Veldgids Vleermuizen van Europa. KNNV-Uitgeverij, Zeist.

Entwistle, A.C, Racey, P.A. & Speakman J.R., 1997. Roost selection by the brown long-eared bat *Plecotus auratus*. *Journal of Applied ecology* 1997, 34, 399 – 408 Aberdeen.

ESRI Nederland, 2017. Luchtfoto CIR actueel – 25 cm. Geraadpleegd op 17 november 2023, van <https://www.arcgis.com/home/item.html?id=0c33a86d23f94aad84286ef4bd1e6b04>

ESRI Nederland, 2021. AHN4. Geraadpleegd op 17 november 2023, van <https://www.arcgis.com/home/item.html?id=77da2e9eeea8427aab2ac83b79097b1a>

Gemeente Amsterdam. Gebied in Beeld (Nieuw-West). Geraadpleegd op 28 november 2023 van [Gebiedsgericht Werken Dashboard \(amsterdam.nl\)](https://gebiedsinbeeld.amsterdam.nl/)

Kadaster, 2023. BAG Viewer. Geraadpleegd op 17 november 2023, van <https://bagviewer.kadaster.nl/lvbag/bag->

viewer/?theme=BRT+Achtergrond&geometry.x=115190.50925418243&geometry.y=483892.30547184066&zoomlevel=11.632073549826165

Kadaster, 2022a. BAG 2.0 - Basisregistratie Adressen en Gebouwen. Geraadpleegd op 17 november 2023, van

<https://www.arcgis.com/home/item.html?id=5197579f7848401ab9398359d704c3e5>

Kadaster, 2022b. Woningtypering. Geraadpleegd op 17 november 2023, van

<https://www.arcgis.com/home/item.html?id=283f14dcd39448bd929461d2725be5cb>

Limpens H., Mostert K. & Bongers W., 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV uitgeverij, Utrecht.

RVO 2020. Energielabels. Geraadpleegd op 17 november 2023, van

<https://www.arcgis.com/home/item.html?id=22f951f0951f4922b800021b0ba98539>

Swift. S., 2010. Long-eared bats. A&C Black Publishers Ltd, London.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Vleermuisprotocol 2020.

Voigt, C.C, C. Azam, J. Dekker, J. Ferguson, M. Fritze, S. Gazaryan, F. Hölker, G. Jones, N. Leader, D. Lewanzik, H.J.G.A. Limpens, F. Mathews, J. Rydell, H. Schofield, K. Spoelstra, M. Zagmajster (2018): Guidelines for consideration of bats in lighting projects. EUROBATS Publication Series No. 8. UNEP/EUROBATS Secretariat, Bonn, Germany, 62 pp.

Geraadpleegde internetwebsites:

www.maps.amsterdam.nl

www.sovon.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Impressie van deelgebieden

Impressie van deelgebied 1

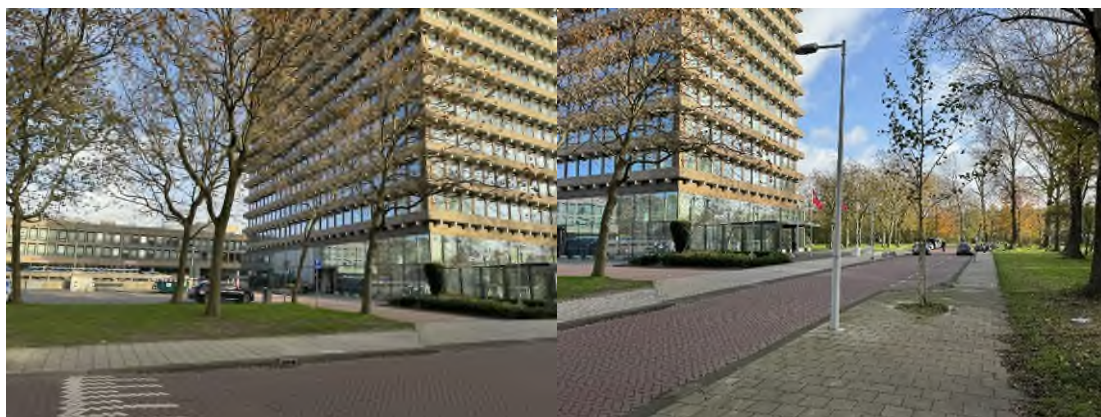
Impressie van deelgebied 2

Impressie van deelgebied 3

Impressie van deelgebied 4

Impressie van deelgebied 5

Impressie van deelgebied 6

Impressie van deelgebied 7

Impressie van deelgebied 8

Impressie van deelgebied 9

*Impressie van deelgebied 10**Impressie van deelgebied 11**Impressie van deelgebied 12*

*Impressie van deelgebied 13**Impressie van deelgebied 14**Impressie van deelgebied 15*